

Nr 466.

Av herr Pettersson i Dahl, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 7, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 19 juni 1942 (nr 429) om hyresreglering m. m.

I proposition nr 7 har Kungl. Maj:t framlagt förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 19 juni 1942 (nr 429) om hyresreglering m. m. Enighet synes råda om att ifrågavarande lagstiftning är behäftad med vissa brister. Av det propositionen bilagda statsrådsprotokollet framgår också, att en utredning tillkallats med uppgift bl. a. att verkställa en förutsättningslös översyn av hyresregleringslagstiftningen. Departementschefen har icke funnit motiverat att, innan denna utredning framlagt resultaten av sitt arbete, företaga några ändringar i lagstiftningen. Detta ställningstagande synes i och för sig välgrundat. Emellertid har i samband med kommunindelningsreformens ikraftträdande i vad det gäller s. k. vidgade kommuner, d. v. s. kommunbildningar som tillkommit genom sammanslagning av stad eller köping med kringliggande landskommuner, en brist i reglerna för hyresregleringslagstiftningens tillämpning yppat sig, vars avhjälpande icke synes tåla något uppskov.

Enligt 1 § första stycket i hyresregleringslagen skola såsom bekant lagens bestämmelser äga tillämpning i varje stad, köping eller municipalsamhälle, som vid 1942 års ingång hade minst 2 000 invånare, samt, där Konungen så förordnar, jämväl i annan tätbebyggd ort. Denna regel innebär, att hyresregleringslagen automatiskt blir tillämplig i de städer, köpingar och municipalsamhällen, vilka den 1 januari 1942 enligt den officiella folkräkningen hade ett invånarantal av minst 2 000 personer. Annan tätbebyggd ort kan inbegripas under lagstiftningen genom beslut av Kungl. Maj:t. Vid sådant beslut har Kungl. Maj:t frihet att bestämma, att lagen endast skall äga tillämpning inom viss del av samhällsområdet.

Vid tillkomsten av nu refererade bestämmelser om hyresregleringslagens tillämpningsområde synes man icke fullt ut ha tagit i betraktande de situationer, som uppstå som följd av indelningsändringar. Såsom lagregeln utformats, blir hyresregleringen, om en stad eller köping, för vilken regleringen automatiskt blivit gällande eller beträffande vilken Kungl. Maj:t ej stadgat undantag, med sig införlivar kringliggande landsbygd, även för denna landsbygds vidkommande automatiskt tillämplig. Omständigheterna kunna emellertid vara sådana, att ett införande av hyresreglering här vore lika litet motiverat, som då Kungl. Maj:t i samband med förordnande om lagens tillämpning av särskilda skäl finner sig böra undantaga vissa områden av

vederbörande samhälle från lagens tillämpning. Att Kungl. Maj:t saknat rätt att medge undantag från lagens tillämpning för landsbygdsområden, som med städer eller köpingar förenats till s. k. vidgade kommuner, har i många fall skapat olägenheter. Dessa olägenheter hänföra sig dels till regleringen som sådan — inom landsbygdsområden utan hyresmarknad blir hyresregleringen ett onödigt och betungande ingrepp i den enskildes frihet — dels till ovissheten om vad hyresregleringens i utsikt ställda framtida avveckling kan få för följder för dem, som därav beröras. Liknande olägenheter kunna givetvis uppstå även då landskommuner genom med stöd av 1919 års indelningslag beslutad inkorporering sammanläggas eller partiellt inkorporeras med städer och köpingar. Också i dessa fall kan det nämligen inträffa, att hyresregleringslagen ej alls passar för landskommunens förhållanden eller i varje fall ej för förhållandena i dess landsbygdsbetonade delar.

De nu påtalade olägenheterna skulle kunna avhjälpas, om 1 § första stycket hyresregleringslagen erhöle ett tillägg av ungefär följande lydelse:

Förordnar Konungen om införlivning med kommun, för vilken bestämmelserna om hyresreglering helt eller delvis gälla, av område från annan kommun, för vilken sagda reglering ej gäller, ankommer det på Konungen att pröva, i vilken utsträckning bestämmelserna i hyresregleringslagen skola äga tillämpning inom det sålunda införlivade området.

Med hänsyn till angelägenheten av att Kungl. Maj:t beredes tillfälle att pröva ifrågavarande tillämpningsspörsmål även beträffande landskommuner och landsbygdsdelar, som i samband med kommunindelingsreformen förenats med hyresregleringssamhällen, synes det i övergångsbestämmelser till en av riksdagen för dess del antagen lag angående ändring i 1 § lagen den 19 juni 1942 (nr 429) om hyresreglering m. m. böra stadgas, att lagändringen även skall äga (retroaktiv) tillämpning på indelningsförordnanden, som trätt i kraft den 1 januari 1952.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen för sin del måtte antaga ett tillägg till 1 § lagen den 19 juni 1942 om hyresreglering m. m. av det innehåll, som ovan angivits,

samt att lagutskottet måtte utarbeta för lagstiftningens ikraftträdande erforderliga övergångsbestämmelser.

Stockholm den 26 januari 1952.

Anders Pettersson

i Dahl.